

**Adami Tanneri E Societate Iesv, S. Theologiæ D. Et In
Academia Ingolstad. Professoris, Theologiæ Scholasticæ
Tomus ...**

Cum triplici Indice

De Fide, Spe, Charitate, Iustitia, Religione, caeterisq[ue] virtutibus [et]
vitijs: ac varijs hominum statibus. Secvndæ Secvndæ S. Thomæ
Aqvinatis Respondens

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1627

II. Quinam vouere possint; & de varia vouentium conditione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72877](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72877)

nulli in contrarium dixerint; quorum tamen sententia in foro conscientiae probabilis est.

Qui verò reclamationem, se vi & metu religionem fuisse ingressum, non est audiendus, nisi intra quinquennium à professione, coram superiore causam deduxerit. Habitum prius dimittens, apostata poenis subiaceret, iuxta Concilium Tridentinum sess. 25. c. 19. de regul. At si vis & metus, aliaue reclamandi impedimenta, per quinquennium, vel ultra perdurent, etiã ius reclamandi perdurabit, vt recte Azor l. 12. c. 4. q. 10. Quis autem sit metus cadens in constantem virum quis leuis, explicatur suo loco de matrimonio.

10 Quod ad secundam huius dubitationis partem, nempe materiam voti attinet, intelligitur eo nomine res seu actio, quæ voto promittitur. Et certum est, ex communi Doctorum sententia, iuxta S. Thomam q. 88. a. 2. op^o promissum, seu materiam voti, tribus conditionibus præditam esse debere, ad hoc, vt votum valeat.

11 Prima, vt sit in nostra libera potestate; neque absolute nimirum & physice necessaria, nec impossibilis. Hinc votum de nunquam peccando, aut de non peccando venialiter, non obligat; nec ita quidem, vt quis teneatur vitare venialia, quantum potest; at vero cætera vota de rebus præceptis, & in specie de non peccando mortaliter valent.

Addunt recte Sa V. *votum*, Lopez c. 43. Sanchez lib. 1. de mat. d. 50. n. 6. votum de re impossibili non obligare, etiamsi postea fiat possibilis; nempe quia pro eo tempore, quo voto promissa est, fuit inepta materia voti, ipsumque adeo votum irritum fecit: & quod initio *utrosum est, non potest tractu temporis conualecere*, vt dicitur ff. de diuer. regulis Iuris.

12 Secunda conditio est, vt sit opus bonum, accipiendum late opus bonum, etiam pro omissione operis mali. Hinc votum de re indifferente, nisi ob circumstantias sit bona, & desinat esse indifferens, non obligat, v. g. non locuturum, aut lusurum cum aliquo qui tibi molestiam intulit; aut non comesturum, carnes assas, si carnes alio modo coctas velis edere: multo minus obligat votum de re, aut secundum se, aut ratione circumstantiarum mala. Et quidem votum de peccato mortali mortale est, & de veniali veniale, vt recte cum alijs docent Gregorius de Valentia q. 6. pun. 2. & Sa loco cit. tum quia reuerentia Deo debita aduersatur: tum quia votum includit propositum rei voto promissæ exequendæ.

13 Si autem ipse actus vouendi solum ob aliquam circumstantiam sit malus, res autem, quæ vouetur bona, tunc votum non est inualidum, nisi ea ipsa circumstantia mala referatur ad Deum, tanquam nimirum ab eo impetranda, accipienda &c. quo casu, poterit esse etiam mortalis blasphemia. Hinc votum Religionis factum ex vana gloria; aut vt eo voto concepto, deinceps ante religionis ingressum, velutiam de salute securus, leuiter & libere viuas; vel in gratiarum actionem pro filio ex adulterio suscepto, non est inualidum.

Sed si res ipsa, quæ vouetur, in finem malum ordinetur; aut si quis voueat aliquid, vt consequatur quod non licet v. g. victoriam iniustam, furtum, adulterium; aut in gratiarum actionem pro malo, v. g. pro victoria iniusta, votum non obligat; vt ex communi docent Sa, & Valentia loc. cit. Vbi sine causa Azor l. 12. c. 5. q. 10. excipit votum religionis, quasi validum sit

etiamsi vana gloria sit finis ipsius ingressus religionis.

14 Tertia conditio est, vt opus voto promissum non impediat maius bonum, atque adeo nec adimat homini facultatem maioris boni. Hinc vota de rebus illis, quæ diuinis consilijs opponuntur negative, v. g. de non seruanda castitate, paupertate, obedientia, de non ingrediendo Religionem, de nihil vouendo, de nulla fideiussione suscipienda, &c. & probabiliter etiam de non suscipiendo officio Reipub. vtiles & necessario, tuoque statui conuenienti, iuxta Azorium lib. 11. c. 5. q. 1. & c. 14. q. 6. & Philarchum p. 2. l. 3. c. 15. &c. non obligant; vt nec de illis, quæ contrariè eis sic opponuntur, vt facultatem seruandi consilia adimant; quale est votum de contrahendo matrimonio; nisi cui in aliquo casu vel debitus, vel propter maximam difficultatem seruandi Castitatem, in qua quis sæpius lapsus est, magis expediens videretur status coniugalis; ita vt secundum dictum Apostoli, melius illi sit *nubere, quam vri*, vt ex communi docent Caietanus hic quæst. 88. a. 2. Nauarrus man. cap. 12. num. 43. Sa. & Valentia locis cit. contra Sorum de iust. lib. 7. q. 1. a. 3. & Aragonium a. 2.

15 Aliæ vero res, quæ contrariè quidem consilijs Euangelicis opponuntur, sed facultatem ea obseruandi non adimunt, licite & valide vouentur, v. g. de seruando Hospitali, de peregrinando, &c. possunt enim hæc vota omnia commutari in vota Religionis, vt dicitur dub. 5. Nec tamen per se loquendo, est mortale, rem indifferenter, aut diuinis consilijs contrariam vouere: quia irreuerentia erga Deum, quæ committitur, grauis non est.

DVBIVM II.

Quinam vouere possint; & de varia vouentium conditione.

S. Thomas 2. 2. q. 88. a. 8. & 9.

16 **E**os, qui sui iuris satisque maturi iudicij sunt vouere posse, nullum est dubium. Sed quæstio est de ijs, qui aut sui iuris non sunt, aut nec dum plenti rationis usum habent.

Et quod ad primos attinet, supponendum est, quosdam esse subditos superiori solum quoad rem voto promissam. Ita filij puberes subiiciuntur Patri; Matris autem non nisi post mortem Patris; si ipsa Tutrix sit, aut certe non sit alius Curator, secundum quosdam, apud Sa V. *votum*. Ita etiam serui dominis & ex probabiliore, vxor marito subiicitur, vt docent Nauarrus man. c. 12. n. 65. & Gregorius de Valentia q. 6. pun. 6. & satis patet ex cap. *Manifestis*, & Cap. *Noluit* 3. q. 3. contra Sorum lib. 7. de Iustitia q. 3. a. 1. plus asserentem. Idque etiam ex parte de marito (quoad debitum coniugale) aduersus vxorem dicendum est, vt suo loco de matrimonio patebit.

17 Alij sunt subditi etiam quoad ipsam voluntatem, siue actum promittendi. Ita impuberes, nempe mas ante 14. & foemina ante 12. annum subiiciuntur Parentibus, Patri scilicet, & post eius mortem Matri, si Tutrix sit (& secundum aliquos, etiamsi non sit) item Tutori, Curatori, & domino. Ita Religiosi, seu Moniales subiiciuntur superioribus, & Pontifici; non ita huic alij non religiosi.

18 Hoc posito, vt ad propositam quaestionem respondeamus, quatuor in rebus conueniunt vota subditorum primo & secundo modo. Primo enim vtrique licite possunt vouere, etiam sine consensu superiorum, sub tacita tamen, vel expressa conditione, si superior consenserit, vt omnes concedunt, cū S. Thoma q. 88. a. 8. Quod si conditionem hanc, (etiam in quantum alioqui superiori subiiciuntur) excludant, tunc votum est illicitum, & nullum, ob inconuenientiam & defectum seu vouentis, seu materiae, quæ vouetur. Exemplū habetur in cap. *Quidam* & cap. *Placet* de conuers. cong. vbi professio facta sine consensu coniugis, declaratur prorsus irrita.

19 Secundo, neutrius votum sine consensu superioris, (in ijs, in quibus ipsi subiiciuntur) aut positiuè consentientis, aut saltem re comperta non repugnantis, est firmum; nempe quia alioqui irritari potest, vt dicitur, & expresse docet S. Thomas q. 88. a. 8. ad 3. Si tamen materia non sit prohibita aut præiudicialis, sufficit consensus negatiuus superioris etiam ignoratis, vt docet Caietanus ibidem a. 8. Sotus lib. 7. de Iust. q. 3. a. 1. & Angles part. 2. de voto a. 7. diffic. 2. est negent Richardus d. 38. a. 4. q. 1. Maior q. 4. Angelus V. *Votum* 2. n. 3. Rosella n. 14. & Valentia q. 6. pun. 6. Ratio est; quia sicut subditi habent sufficientem libertatem ad hæc faciendā, ita etiam vbi superior non resistit, habent sufficientem libertatem obligandi se ad eadem faciendā; quando hoc ipsis nulla lege prohibetur, vt expresse etiam docet S. Thomas a. 12. ad 2.

20 Tertio, neutrius votum est prorsus nullum & irritum, licite semel sub illa tacita conditione editū, priusquam à superiore irritetur; etiam si alioqui res sit per regulam prohibita. Valet enim, & obligat sub conditione, si superior consenserit; & tenetur subditus vterque petere consensum superioris, vt omnes fatentur: idque ex probabiliori, etiam detecto voto; siquidem alias, licet superior, nescius voti, facultatem denegat, non erit ideo Religiosus à voto exequendo, nec ad tempus quidem exemptus, vt contra Caietanum a. 8. & Nauarrum cap. 12. num. 65. verius docent Angles a. 7. diffic. 2. & Valentia punct. 6. qui solum dicit, id esse tutius. Hoc certum, à voti vinculo subditum non solui, nisi de eo certior factus superior contradixerit.

21 Quarto, vtriusque votum potest à superiore irritari, ex quacunque causa; ita saltem vt subditus pro eo tempore, quo eidem superiori subiectus manet, non teneatur ad executionem voti, vt ex certa & communi docent Syluester V. *Votum* 3. Nauarrus cap. 12. n. 69. Valentia loc. cit. quanquam Sotus lib. 7. de Iust. q. 3. a. 1. putet, esse peccatum saltem veniale, si superior absque rationabili causa votum inferioris irritet. Excipitur votum religiosi, transeundi ad religionem seueriorem, quod à superiore irritari non potest, iuxta cap. *Lices*, de Regularibus.

22 In his ergo conueniunt vtrorumque vota; sed in alijs pluribus discrepant. Primo enim subditi primo modo possunt multa vota, de rebus scilicet ad superiores nullo modo spectantibus, sine eorum præiudicio, valide & absolute edere, etiam ijs non consentientibus: subditi autem etiam quoad voluntatem, & actum vouendi, quales sunt Re-

ligiosi, & impuberes, nullum omnino votum absolute validum, sine consensu superioris, edere possunt; nec de rebus quidem iam aliunde præceptis; quod non sit in potestate prælati, vt recte docent Sotus loc. cit. Nauarrus n. 65. & Valentia loc. cit. contra Caietanum a. 8. Hinc parentes puberis vota personalia, sibi non præiudicantia, imò & realia de bonis Castrensibus, vel quasi Castrensibus, irritare non possunt, vt ex communi docet Sa V. *Votum*, & in simili de elemosyna dictum disp. 2. q. 5. dub. 2. At vero vota Nouitij licet à Prælato irritari nequeant, possunt tamen ab eo suspendi & differri, quando tempore Nouitiatus commode seruari non possunt, vt docent Nauarrus man. cap. 12. num. 76. Sa V. *Votum*, & Azor. lib. 1. 1. cap. 17.

23 Vnde colliges, tamen si neuter coniugum omnimodam castitatem sine alterius consensu vouere possit, vt constat ex cap. *Quidam*, & cap. *Placet*, de conuers. coniug. nec maritus, se nunquam petiturum debitum, cum hoc votum præiudicet vxori, vt recte Sotus lib. 7. de Iust. quæst. 3. artic. 1. potest tamen vterque etiam sine alterius consensu, vouere, nunquam exacturum, in suam duntaxat gratiam, vt recte docent Syluester V. *Votum* 5. q. 2. & Valentia cit. p. 6. & pluribus dicitur de matrim. tom. 4.

24 Eadem ratione, potest quoque vir vxoris vota, de rebus pertinentibus ad domesticam administrationem, irritare; non vicissim mulier viri; cum in illis vir sit caput mulieris 1. Cor. 11. non mulier viri. Vota vxoris de rebus, quarum ipsa plenam administrationem habet, v. g. de danda elemosyna ex paraphernalibus, & alia eiusmodi, quæ viro nihil præiudicant, non potest vir irritare, vt cum Nauarro ex probabiliori docet Valentia loco cit. & colligitur ex cit. cap. *Placet*, de conuers. coniug. quamuis Sotus putet, simpliciter omnia vota vxoris à viro irritari posse, non minus quam vota Religiosi à superiore, ex falso fundamento superius reiecto num. 16.

25 Secundo, potest Votum Religiosi à Prælato, sicut & impuberes à parentibus irritari, etiam cum superioris consensu factum; atque etiam post concessam semel facultatem exequendi votum; at votum vxoris de omnimoda continentia, vel alterius subditi priore modo, etiam de realioquin pertinente ad ius superioris, semel ex consensu superioris editum, non potest irritari. Primum contra Richardum in 4. d. 38. a. 4. q. 3. quem sequitur Angles loc. cit. docent Caietanus cit. a. 8. Sotus, & Valentia locis citatis: nimirum quia illis (nullius quasi proprii iuris, aut dominij in rebus à superioris voluntate dependentibus, capacibus) censetur concessa solum facultas dependenter ab arbitrio Superioris. Secundum cum Richardo docet Angles ex communi; & de illo vxoris voto habetur cap. *Manifestum*, 33. q. 5.

26 Tertio, Votum Religiosi, vel impuberes, semel à superiore, vel parente irritatum, non conualescit, quamuis subditus ille tandem liberetur à potestate Superioris; at votum subditi solum quoad rem promissam, ex probabiliori, videtur conualescere, si subditus tandem, quoad eam rem, à potestate Superioris liberatus, fiat, sui iuris.

Ita cum distinctione docet Valentia cit. pun. 6. post Rosellam V. *Votum* 2. n. 13. contra Paludanum d. 38. q. 4. a. 2. absolute affirmantem, vota irritata postea reuiviscere: item contra Caietanum & Aragonium art. 8. Angelum V. *Votum* 3. n. 13. Syluestrum V. *Votum* 4. n. 2. Nauarrum man. cap. 12. n. 66. Lopez c. 48. & Grassium cap. 29. n. 5. qui absolute & indistincte negant, vota irritata reuiviscere: quæ sententia probabilis, & tuta est.

Sed nostræ sententiæ ratio est; quia votum subditi priori modo, etiam secundum se, & quoad ipsum actum & voluntatem vouentis, dependebat à superiore; votum autem subditi posteriori modo, solum quoad materiam voti, & rem promissam; quæ proinde ubi superioris potestati definit esse subiecta, idonea fit voti materia, si modo ad eam vouentis intentio extendebatur.

27 Quod tamen intelligendum est, si votum à subdito quoad rem promissam, fuerit licitum, & sub tacita scilicet, vel expressa conditione illa editum, si superior consenserit, vel non impediuerit; neque adeo ipso facto prorsus nullum & irritum fuerit. Tale enim votum nunquam conualescit, vt aperte habetur in cit. cap. *Quidam*, & cap. *Placeat*, ubi professio à coniuge, sine alterius consensu illicitè edita, prorsus irrita declaratur; ita vt sic professus, nec mortua quidem coniuge, teneatur Religionem ingredi: obligatur tamen ad non exigendum sui gratia debitum, & ad seruandam castitatem post mortem coniugis; quia vouens quoad hanc rem erat sui iuris, nec præiudicabat alteri, vt superius dictum.

28 Vnde colligitur, filium puberem, si voueat eleemosynam, factum sui iuris teneri ad eam faciendam; etiam si parens id votum semel irritauerit: nisi eleemosynam statim, & in eo ipso statu subiectionis faciendam vouerit; tunc enim quia tota materia voti in solidum est parentis potestati subiecta, censendum est votum semel irritatum, nunquam conualescere; quo sensu imprimis locuti videntur authores superius citati numero 26.

29 Et quamuis complures, speciatim Antoninus part. 2. tit. 11. cap. 2. §. 6. Syluester V. *Votum* 2. num. 6. Bartholomæus Medina lib. 1. Instit. cap. 14. §. 7. alijque tradant, à parentibus irritari solum posse vota filiorum, qui annum 25. non transcendunt; rectius tamen Viualdus in Candelab. n. 92. & Sanchez lib. 6. de matrim. d. 93. n. 10. id extendunt ad vniuersum tempus, quo filij sub potestate parentum viuunt; ob rationis paritatem.

30 Neque vero potest parens votum nuncupatum à pubere filio irritare, postquam hic eius potestate egressus fuit: an vero possit irritare filij iam emancipati votum non solenne, ab impubere editum, controuertitur. Affirmant Caietanus hic quæst. 89. art. 5. Gregorius de Valentia pun. 6. Nauarrus man. cap. 12. num. 71. Lopez 48. Azor cap. 17. quæst. 7. Neque aut probabilis Sotus lib. 7. quæst. 3. art. 2. Aragonius quæst. 88. art. 9. Angles flor. art. 7. diff. 12. Quia tunc Parens nullam amplius in eum potestatem habet; quauis antea habuerit.

31 Quod vero attinet ad eos, qui plenum usum ra-

tionis non habent, vt sunt ebrij, amentes, pueri &c. notandum est, eos, qualecunque sint, si aut nullum, aut non plenum rationis usum habent, ita vt mortaliter peccare possint, valide non posse vouere: pueri impuberes, si doli capaces sint, possunt quidem, vt ex dictis patet, quantum in se est, vouere; sed eorum votum quodlibet, ante pubertatem editum, potest irritari à parentibus, etiam post adeptam pubertatem, vt de iisdem & de votis Religiosorum superius dictum.

At verò post pubertatis annos edita non possunt irritari, si aut personalia sint, vt est votum orationis, &c. aut ita mixta, vt per se primo sint personalia, vt est votum propinquæ peregrinationis, vt docent Nauarrus num. 68. & 70. & Valentia loc. cit. & colligitur ex dictis.

Votum porro solenne in Religione pueri olim facere non poterant, ante decimum quartum annum, puellæ ante duodecimum, ex cap. *Non solum*, de voto & voti redempt. in 6. Iam verò iure nouo, neutri, ante annum decimum sextum, perfectè completum: si fecerint, nullam penitus ea vota obligationem inducunt, ex Concilio Tridentino sess. 25. cap. 15. de Regular. Si verò puer, doli capax, ante eam ætatem, sacro ordine initietur, tenetur voto solenni continentie ordini annexo; quia quoad hoc nihil in Concilio Tridentino innouatum est.

33 Ex quibus colligitur, votum simpliciter & absolute validum esse, quatuor his conditionibus concurrentibus. Prima ex parte ipsius voti vt sit verum votum; habens tres illas requisitas conditiones, de quibus supra dub. 1. Secunda ex parte promittentis, vt sit factum ab eo, qui vouere poterat. Tertia ex parte materie, vt sit de re licita & conuenienti; esto alioqui votum ex parte circumstantiarum sit illicitum, nempe factum ob vanam gloriam, aut minus consulto editum, vt dictum cit. dub. 1. Quarta ex parte consequentium circumstantiarum, vt quis non sit aliunde iaru liberatus ab obligatione voti, vt partim ex dictis constat, partim dicetur dub. 5. & 6.

Harum conditione aliqua deficiente, etiam si quis postea votum ratificet, falso putans, se voto teneri, alias non confirmaturus, non ideo voto tenetur, vt rectè & ex communi docent Syluester V. *matrimonium* 4. n. 10. Caietanus 2. 2. q. 189. a. 5. Nauarrus cap. 12. n. 7. & Sa V. *Votum*.

DVBIVM III.

Quenam generatim sit obligatio voti.

S. Thomas 2. 2. q. 88. a. 3. & 4.

34 Circa obligationem voti duo generatim certant. Primum; votum, si validum sit, obligare sub peccato, & quidem mortali, ex suo genere, vt cum Sancto Thoma quæstione 88. articulo 3. docent omnes, iuxta illud Deuteron. 23. v. 21. *Cum votum voueris Domino Deo tuo, non tardabis reddere: quia requirit illud Dominus Deus tuus; et si moratus fueris, reputabitur tibi in peccatum.*